

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2019. november 25.
(OR. en)

14457/19

DEVGEN 214
COHAFA 100
ACP 137
RELEX 1091
SUSTDEV 166
ALIM 14
AGRI 568
FAO 53
SAN 482

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Dátum:	2019. november 25.
Címzett:	a delegációk
Előző dok. sz.:	13722/19
Tárgy:	Negyedik eredményjelentés a táplálkozásra vonatkozó cselekvési tervről – A Tanács következtetései (2019. november 25.)

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a táplálkozásra vonatkozó cselekvési tervről szóló negyedik eredményjelentésről szóló tanácsi következtetéseket, a Tanács 2019. november 25-i 3732. ülésén elfogadott formában.

**A Tanács következtetései a táplálkozásra vonatkozó cselekvési tervről szóló negyedik
eredményjelentésről**

1. A Tanács tudatában van annak, hogy az elégtelen táplálkozás önmagában véve az egyenlőtlenségek egyik kiváltó oka, ezért az éhezés és a hiányos táplálkozás – annak minden formájában – világviszonylatban az egyik legnagyobb akadálya annak, hogy megvalósítsuk a fenntartható fejlődési célok többségét, és mindenki számára méltányos gazdasági és társadalmi fejlődést érjünk el¹. A Tanács aggodalommal figyeli az élelmiszer-ellátás bizonytalansága és a hiányos táplálkozás tekintetében mutatkozó negatív trendeket², és hangsúlyozza, hogy az éhezés és a hiányos táplálkozás minden formájának megszüntetését célzó 2. fenntartható fejlődési cél elérése érdekében gyorsabb ütemű fellépésre van szükség. Az a tény, hogy az éhezés az évtizedek óta folyamatosan csökkenő tendenciák után világszerte ismét nagyobb méreteket ölt, világosan mutatja, hogy milyen hatalmas kihívást jelent az, hogy 2030-ra felszámoljuk az éhínséget. Napjainkban 820 millió ember küzd kóros alultápláltsággal.
2. Az öt év alatti gyermekek körében jelenleg 149 millióra tehető a fejlődésben elmaradók száma, és ugyanebben a korcsoportban 49 millió gyermek élete van veszélyben akut alultápláltság miatt. A Tanács komoly aggodalommal veszi tudomásul, hogy a fejlődésben elmaradó gyermekek száma az eddigieknél lassabb ütemben csökken, továbbá hogy partnerországokként és régióként, mindenekelőtt Afrikában és Dél-Ázsiában igen eltérő eredmények tapasztalhatók. A Tanácsot mély aggodalommal tölti el az is, hogy az egész világot érinti a hiányos táplálkozás hármaskérdése, azaz az alultápláltság, az ásványi anyagok és nyomelemek hiánya, valamint a túlsúly és az elhízás: bolygónk lakosságának legalább harmada küzd a hiányos táplálkozás egy vagy több formájával. Az éghajlatváltozás és az ökológiai válságok egyre növekvő hatásai pedig csak tovább fogják súlyosbítani mindannyiunk esetében az élelmezésbiztonság és a megfelelő táplálkozás terén fennálló problémákat.

¹ Az alultápláltsághoz köthető gazdasági veszteségek Afrikában és Ázsiában a GDP 11%-át teszik ki (ez évente mintegy 3,5 billió USA dollárt jelent), az elhízáshoz köthető gazdasági veszteségek pedig a globális GDP 2,8%-át (ez évente mintegy 2 billió USA dollárnak felel meg).

² Globális jelentés az élelmezési válságokról, 2019. <https://www1.wfp.org/publications/2019-global-report-food-crises>. Az élelmezésbiztonság és a táplálkozás helyzete a világban, 2019. július. A FAO, az IFAD, az UNICEF, a WFP és a WHO együttes jelentése. A világ gyermekeinek helyzete 2019-ben: gyermekek, élelmezés és táplálkozás. UNICEF.

3. A Tanács emlékeztet az e témáról szóló korábbi következtetéseire és arra, hogy az Unió és tagállamai szilárdan elkötelezettek mind amellett, hogy – a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrenddel, a fejlesztéspolitikára vonatkozó európai konszenzussal és a humanitárius segítségnyújtással kapcsolatos európai konszenzussal összhangban – felszámolják az éhezést és a hiányos táplálkozás minden formáját, mind pedig a megfelelő élelemhez való jog érvényesítése mellett. Ezzel összefüggésben a Tanács üdvözli a táplálkozásra vonatkozó bizottsági cselekvési tervről szóló negyedik eredményjelentést³ és a táplálkozással kapcsolatos fellépések hatékonyságáról készített elemzéseket.
4. Az EU és tagállamai továbbra is közösen támogatják a partnerországokat, valamint a helyi, nemzeti és regionális érdekelteket abban, hogy reziliens megélhetési módokat alakítsanak ki, erősítsék a helyi élelmiszerrendszereket az élelmiszer-ellátás bizonytalansága jellemezte területeken, valamint javítsák a táplálkozással kapcsolatos eredményeket és a szociális biztonsági rendszereket. A nemzetközi együttműködésben kiemelt helyet kapó, a táplálkozás javítását célzó beruházások erősítik az egyének testi, kognitív és produktív képességeit csakúgy, mint jóllétét. A Tanács üdvözli, hogy a Bizottság eddig 87%-ban eleget tett azon pénzügyi kötelezettségvállalásának, hogy 2014 és 2020 között 3,5 milliárd eurót irányoz elő a táplálkozásra, és arra sürgeti a Bizottságot, hogy tegyen folyamatos erőfeszítéseket a cél maradéktalan teljesítése érdekében. A Tanács tisztában van azzal is, hogy a táplálkozásra prioritásként tekintő országokban 2025-ig 4,9 millió gyermek esetében meg lehet előzni a fejlődésben való elmaradást, ami dicséretes előrelépés azon cél megvalósításában, hogy 2025-ig legalább 7 millióval csökkenjen a fejlődésben elmaradt gyermekek száma.
5. A Tanács tudatában van annak, hogy a fejlődésben való elmaradást több tényező közötti összetett kölcsönhatások okozzák, és üdvözli, hogy a Bizottság együttműködést folytat kutatóintézetekkel annak érdekében, hogy jobban fel tudja mérni: miként járul hozzá az EU által nyújtott támogatás ahhoz, hogy a fejlődésben való elmaradás terén változásokat lehessen elérni. A Tanács ezért hangsúlyozza, hogy a fejlődésben való elmaradás visszaszorítását elősegítő tényezők együttesével kell foglalkozni, különös tekintettel a jövedelem és a nemek közötti egyenlőség, ideértve a nők jogait is, a döntéshozatali hatáskör, továbbá a munkalehetőségekhez, az egészségügyi ellátáshoz, a vízhez és a megfelelő higiénés körülményekhez való hozzáférés közötti kölcsönhatásra. Rendkívül fontos, hogy ezeket a mögöttes tényezőket megfelelő mutatókkal kövessük nyomon.

³ 11850/19 – SWD (2019) 321 final.

6. A Tanács elismeri azt is, hogy kiemelt jelentőséggel bír a kizárólag anyatejjel történő táplálás és a megfelelő kiegészítő táplálás védelme, népszerűsítése és támogatása, hiszen becslések szerint évente mintegy 820 000 gyermek élete menthető meg azzal, hogy az étel-miszer-ellátás bizonytalanságának és a hiányos táplálkozásnak a kezelését célzó erőfeszítések a csecsemőkre és a kisgyermekekre irányulnak. Az, hogy a gyermek élete első 1000 napjában – az anyaméhben töltött időszaktól kezdve a második születésnapig – hogyan táplálkozik, döntő szerepet tölt be abban, hogy az agya miként fejlődik, mennyire lesz egészséges további élete során, hogyan alakul a jólléte és mennyire lesz képes készségeket elsajátítani és saját megélhetéséről gondoskodni. Ezzel összefüggésben a Tanács továbbá aggodalommal veszi tudomásul, hogy globális szinten nem sikerült haladást elérni a termékeny korú nők körében vérszegénységben szenvedők magas arányának csökkentésében.⁴
7. Az egészségre, a szociális biztonságra és az oktatásra vonatkozó holisztikus megközelítés részeként, valamint a fenntartható fejlődési célok egymással való összekapcsoltságának tudatában a Tanács hangsúlyozza, hogy a szociális védőháló, így például a tápanyagban gazdag iskolai étkeztetés bizonyos körülmények között fontos szerepet tölt be az egészséges étkezési szokások előmozdításában és ezzel elősegíti a hiányos táplálkozás minden formájának felszámolását.
8. A Tanács támogatja a jelentés következtetéseit és főbb ajánlásait, különösen a következőket:
- a) **A programok ágazatközi alapon történő kialakítását meg kell erősíteni.** A Tanács rámutat arra, hogy sürgősen fel kell gyorsítani a fejlődésben elmaradt gyermekek számának csökkentését, mégpedig a különböző ágazatokat, így az egészségügyi ágazatot is felölelő, az étel-miszerrendszereket középpontba helyező, táplálkozásügyi szempontokat figyelembe vevő, jogokra épülő és a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő intézkedések fokozásával. A programok hatékony kialakításának és a megfelelő mutatók alkalmazásának előfeltétele egy olyan változáselmélet, amely tényeken alapul.
 - b) **Erősíteni kell a táplálkozással és a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos irányvonalak közötti összefüggéseket.** A Tanács hangsúlyozza, hogy a nemek közötti egyenlőséggel és a nők szerepvállalásával kapcsolatos szempontokat figyelembe kell venni és érvényre kell juttatni a táplálkozással kapcsolatos programok kialakításában és végrehajtásában annak érdekében, hogy a nőknek az étel-miszerrendszerekben való részvétele a hiányos táplálkozás minden formája tekintetében egymást kölcsönösen erősítő előnyökkel és eredményekkel járjon.

⁴ Globális táplálkozási jelentés (2019) <https://globalnutritionreport.org/nutrition-profiles/>

- c) **Fejleszteni kell a belföldi intézmények és a végrehajtó partnerek táplálkozásügyi kapacitásait.** A Tanács hangsúlyozza, hogy fokozottabban stratégiai irányultságú megközelítésre van szükség a táplálkozással kapcsolatos kapacitások fejlesztéséhez és a táplálkozásra vonatkozó nemzeti stratégiák, szakpolitikák és tervek hatékony végrehajtását szolgáló rendszerek megerősítéséhez.
- d) **Intenzívebbé kell tenni a tagállamokkal, a többoldalú szervezetekkel, a civil társadalmi szervezetekkel és a magánszektorral fennálló partnerségeket a táplálkozásra vonatkozó, a lakosság egészségügyi szükségletein alapuló intézkedések végrehajtásában.** A finanszírozás mozgósításán túl a partnerségek erősítik majd a partnerek tevékenységei közötti koordinációt, komplementaritást és koherenciát, emellett pedig növelik a nemzeti táplálkozáspolitikai párbeszédekben való részvételt, ideértve a nemzeti szint alatti folyamatok támogatását is.
- e) **A humanitárius, fejlesztési és békepolitikai összefüggéseknek a jobb táplálkozást célzó megerősítése révén fejleszteni kell az ellenállóképességet.** A Tanács rámutat arra, hogy a konfliktusok által érintett és instabil környezetben élő gyermekek körében nagyon magas az akut vagy krónikus alultápláltsággal küzdők száma. A humanitárius, fejlesztési és béketeremtő törekvések kiegészítik egymást, ahhoz pedig, hogy választ tudjanak adni az instabil helyzetekre, meg is kell erősíteniük egymást. A Tanács nyomatékosan felszólítja a Bizottságot, hogy ragadja meg a táplálkozást érintő fejlesztéspolitikai és humanitárius tervek közötti kapcsolatok szorosabbra fűzésére kínáló lehetőségeket, hogy ezzel is támogassa reziliens közösségek létrejöttét és orvosolja a hiányos táplálkozás fő kiváltó okait. A katasztrófák kockázatának csökkentésére és az éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliencia kiépítésére átfogó kérdésként kell tekinteni. A Tanács mindezen túl újól megerősíti, hogy el kell ismerni a fegyveres konfliktusok, az élelmiszer-ellátás bizonytalansága és az éhínség veszélye közötti összefüggéseket, és az Uniónak és tagállamainak el kell kötelezniük magukat a 2417. sz. ENSZ BT-határozat végrehajtásának előmozdítása mellett.

9. Figyelemmel arra, hogy egyre több a bizonyíték arra vonatkozóan, hogy a hiányos táplálkozás formái összefüggésben állnak egymással, a Tanács emlékeztet a 2018. novemberi következtetéseire, amelyekben felkérte a Bizottságot, hogy „javasolja az élelmezésbiztonságra vonatkozó 2010. évi szakpolitikai keret, valamint a táplálkozásra vonatkozó 2013. évi szakpolitikai keret felülvizsgálatát”. A felülvizsgálat lehetőséget kínál arra, hogy átalakító hatású, a táplálkozásügyi szempontokat figyelembe vevő beruházások növelése révén megőrizzük és megerősítsük azokat a eredményeket, amelyeket az egészséges táplálkozásnak és a fenntartható élelmiszerrendszereknek gyorsan változó világunkban való előmozdítása tekintetében értünk el, egyúttal pedig csökkentjük az éghajlatra és a környezetre gyakorolt negatív hatásokat, illetve csökkentjük és mérsékeljük az éghajlatváltozás hatásait. Mindezt a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend szellemében és az abban foglalt megközelítés szerint kell megvalósítani. A Tanács e tekintetben megállapítja, hogy a fenntartható élelmiszerrendszerek és az egészséges táplálkozási minták kialakítása a fenntartható fejlődésről szóló 2019. évi globális jelentésben is azonosított kiindulópontok egyike, amelynek értelmében a különböző érdekeltek célzott és közös fellépése felgyorsíthatja a fenntartható fejlődési célok megvalósítását.
10. A Tanács arra ösztönzi a Bizottságot, hogy a globális porondon a jövőben is vállaljon az eddigiekhez hasonló kötelezettségeket, illetve fokozza azokat, többek között a „Táplálkozás a növekedésért” elnevezésű 2020. évi csúcstalálkozón, illetve azáltal, hogy támogatja „A táplálkozásra vonatkozó fellépések évtizede” elnevezésű ENSZ-kezdeményezést, és előmozdítja, hogy a Világélelmezés-biztonsági Bizottság keretében sikerüljön ambiciózus önkéntes iránymutatásokat kidolgozni az élelmiszerrendszerekre és a táplálkozásra vonatkozóan. A Tanács ezenfelül arra buzdítja a Bizottságot, hogy aktívan vegyen részt az élelmiszerrendszerekről 2021-ben megrendezendő ENSZ-csúcstalálkozón, hogy ezzel is lendületet adjon a 2. fenntartható fejlődési cél elérését célzó erőfeszítéseknek.
11. A Tanács emlékeztet továbbá arra, hogy elkötelezett a megerősített közös programozás iránt, amely arra hivatott, hogy az EU és tagállamainak fellépései koherensebbek legyenek és jobban igazodjanak egymáshoz, és ezáltal a táplálkozás a jövőben is az uniós fejlesztési együttműködés középpontjában álljon. E koordinált törekvéseknek azokra a térségekre és országokra kell irányulniuk, ahol a legnagyobb a szükség.